

X 01-00-3 20-11-2020

Исходящ №
Деловодство

ДО

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ОТНОСНО: позиция на Агенция по вписванията против предложенния текст на § 14 от Преходните и заключителна разпоредби на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ИДЗИНЗПС)

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

В § 14 от Преходните и заключителни разпоредби на приетия на първо гласуване от Комисия по правни въпроси проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража се предвижда изменение в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Със законопроекта се предлага създаване на нова ал. 6 на чл. 25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) със следния текст: „В производствата съдът присъжда разноси на страните по реда на Гражданския процесуален кодекс“. С цитираната разпоредба се урежда възможността за претендиране на разноси в съдебното производство по обжалване на откази за вписване, заличаване или обявяване. Като мотив за тази промяна се посочва осигуряване на финансова и процесуална икономия на участниците в производствата и отпадане на необходимостта от провеждане на отделно исково производство, свързано с допълнителни разходи за страните.

1

Предвид че посочената разпоредба засяга пряко дейността на Агенция по вписванията (АВ) и в частност се допуска изплащане на присъдени разноски от бюджетни средства, Агенцията изразява възражение по така приетия текст, поради следните съображения:

Производството по вписване, заличаване и обявяване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), въпреки че се развива пред АВ, с оглед на произтичащите от него последици и характера на издадения акт, е охранително по своята правна природа, едностранно и безспорно, целящо да осигури съдействие на търговци и клонове на чуждестранни търговци и юридически лица с нестопанска цел и клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел за вписване на подлежащи на вписване обстоятелства и за обявяване на подлежащи на обявяване актове. Регистърното производство приключва с вписване, заличаване, обявяване или отказ за вписване, заличаване или обявяване. Контролът върху постановените от длъжностните лица по регистрацията (ДЛР) откази за вписване, заличаване и обявяване е съдебен и е уреден в чл. 25 от ЗТРРЮЛНЦ. Разглеждането на жалбата е по реда на глава двадесет и първа "Обжалване на определенията" от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), т.е. уредбата по обжалването на отказите по ЗТРРЮЛНЦ е подчинена на режима на обжалване на отказите за издаване на охранителен акт по ГПК.

Производството по обжалването на постановен от ДЛР отказ има едностранен (развива се между молителя и съда), охранителен характер, при което не са налице предпоставките за приложение на чл. 78 от ГПК, присъщи на двустранно и спорно производство. С оглед на това липсва възможност да бъде ангажирана отговорността за разноски на насрещната страна, което следва от нормата на чл. 530 ГПК. Охранителният акт не засяга чужда правна сфера, а само правната сфера на молителя. В този смисъл е и определение № 201/11.03.2010 г. на ВКС по ч.т.д. № 850/2009 г., II т.о., ТК. Съобразно нормата на чл. 541 от ГПК, приложима на основание чл. 530 ГПК, разноските по охранителните производства са за сметка на молителя. С оглед правната характеристика на регистърното производство с изключен извод, че Агенцията по вписванията може да придобие качеството на страна по смисъла на чл. 26, ал. 1 ГПК при обжалване на постановен от ДЛР отказ. Предложеният текст на нова ал. 6 на чл. 25 от ЗТРРЮЛНЦ предвижда, че в производствата съдът присъжда разноски на страните по реда на ГПК, без

да се отчита фактът, че Агенция по вписванията няма качеството на страна в производството. В тази връзка може да се направи извод, че разноските ще бъдат присъждани само в полза на молителя.

В допълнение, предварителната оценка на въздействието към Законопроекта за ИДЗИНЗПС, в частта относно „Заинтересовани групи“, „Анализ на разходи и ползи“ и „Въздействие върху нормативната база“ е негълна.

В частта „Заинтересовани групи“ се е посочена Агенция по вписванията – второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на правосъдието. Агенцията не е страна в производствата по обжалване на отказите на ДЛР по реда на чл. 25 от ЗТРРЮЛНЦ и следва да бъде посочена отделно като заинтересовано лице.

В частта „Анализ на разходи и ползи“ не е извършена оценка как ще се отрази Законопроектът на бюджета на АВ, като не са взети под внимание следните съществени аспекти:

- Разходите по тези дела ще са от бюджета на Агенция по вписванията, което ще доведе до огромни финансови загуби.
- Актовете, с които се произнасят ДЛР, не подлежат на административен контрол по реда на АПК;
- АВ не може да търси административно наказателна отговорност от ДЛР, тъй като в действащото законодателство такива разпоредби липсват, а единствената предвидена чл. 40 от ЗТРРЮЛЦ е неприложима.
- Работата на ДЛР не подлежи на атестация от страна на работодателя, в тази връзка за АВ липсва механизъм за стимулиращ, коригиращ или последващ контрол.
- АВ няма право на регреси иск срещу служителите, чиито отказ е отменен.

С приемането на предложения текст ще се създаде един правен абсурд. От една страна Агенция по вписванията ще е лишена от възможността да се защити в производството пред съда, тъй не може да бъде страна, а от друга – ще отговори за вреди, причинени от нейни служители, чиито действия не контролира, поради липсата на законов механизъм.

В частта „Въздействие върху нормативната база“ е посочено, че приемането на допълнението в ЗТРРЮЛНЦ няма да доведе до необходимост от други промени в действащата нормативна уредба. В случая не са отчестени няколко аспекта:

Първо в ГПК няма предвиден ред за присъждане на разноси в охранителното производство. Разноските остават за сметка на заявителя /молителя/ с приложението на чл. 541 от ГПК. С подаване на жалба срещу постановен отказ производството по чл. 25 от ЗТРРЮЛНЦ не се превръща в спорно и двустранно. Съдебният контрол върху отказите, постановявани от ДЛР, запазва охранителния си характер. Недопустимо е да се присъждат разноси в тежест на Агенция по вписванията, защото тя не е насрещна страна в производството по смисъла на чл. 78 от ГПК.

Второ приемането на разпоредбата не дерогира реда предвиден в ЗОДОВ и за жалбоподателите остава възможността да търсят срещу АВ и обезщетение и по административен ред.

Трето в случай че предложеният текст на § 14 бъде приет от законодателя, ще се стигне до непоследователност в правната уредба. От една страна, Агенция по вписванията ще бъде осъдена да заплати разноси по делото, а от друга страна заявителят ще постигне целения резултат с представяне на допълнителен документ пред съда по вече приключило пред Агенция по вписванията регистърно производство. В практиката на търговския регистър се наблюдават множество случаи, при които съдът при обжалване на отказите формира правен извод въз основа на доказателства, събрани по време на съдебното производство, включително и такива, които не са били представени пред Агенцията. В този случай съдът се произнася по същество въз основа на представените пред него доказателства, като отменя постановения отказ, което от своя страна не прави произнасянето на ДЛР незаконосъобразно. От друга страна, голям процент от отказите се отменят от съда на процесуални основания, без произнасяне по същество, поради изключително противоречивата практика на съдилищата по прилагането на чл. 22, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ и непознаването на процедурите в Агенция по вписванията и функционалностите на информационната система на ТРРЮЛНЦ. Горезложеното създава предпоставки за злоупотреба от страна на заявителите, изразяващи се в тенденциозно представяне на необходимите документи едва пред съда, без същите да са били приложени в регистърното производство. По този начин ще се стигне до ситуация, в която без да са налице допуснати грешки или нарушения от страна на Агенция по вписванията, същата ще носи имуществена отговорност.

В допълнение, моля да имате предвид, че в много случаи изходът от съдебното обжалване на отказите на ДЛР е непредвидим, поради изключително разнородната

практика на съдилищата и дори на съдебните състави в един и същи съд по идентични казуси.

Обръщам внимание, че за предложения законопроект АВ разбра от медиите, а не по установения ни ред за комуникация с Комисията по правни въпроси.

С УВАЖЕНИЕ,

ГАБРИЕЛА КОЗАРЕВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

